

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ ไมซ์ (MICE) ในจังหวัดขอนแก่น

Guidelines for the Development of Mice Tourism in Khon Kaen Province

ภักจิรา แสนใจ*
สทพร มงคลศรีสวัสดิ์ **

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ปัญหาและ อุปสรรค รวมไปถึงเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น เก็บข้อมูลโดย การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 24 คน และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์โดยการอัดเทป และจดประเด็นการสนทนาจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาถอดเทป เรียบเรียงเรียบเรียงเนื้อหา เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษา จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE โดยสามารถแบ่งออกเป็นด้านดังนี้

- 1) การเข้าถึง ด้วยความเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคจึงสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย แต่การเดินทางด้วยเครื่องบินยังมีจุดที่ต้องพัฒนาคือ สายการบินที่เชื่อมโยงไปยังจังหวัดที่สำคัญมีจำนวนเที่ยวบินน้อย และขาดสายการบินที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ
- 2) ด้านสถานที่จัดงาน มีสถานที่ในการจัดกิจกรรม MICE ที่สามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มากและมีความคุ้มค่าต่อต้นทุนในการจัดงาน
- 3) ด้านโรงแรมที่พักมีจำนวนโรงแรมที่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวในปริมาณมากและหลากหลายระดับ
- 4) ร้านอาหารและของที่ระลึก ส่วนใหญ่จะเป็นร้านอาหารประเภทอาหารท้องถิ่น และร้านของที่ระลึกยังมีจำนวนน้อยและหาซื้อได้ยาก
- 5) ด้านของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีจำนวนน้อยขาดความสวยงาม และเป็นเอกลักษณ์
- 6) ด้านธุรกิจท่องเที่ยวในปัจจุบันเริ่มมีการขยายสาขา

* นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มากขึ้นเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว MICE 7) ด้านความมั่นคงและปลอดภัย จังหวัดขอนแก่นมีระบบรักษาความปลอดภัยสูงในสถานที่จัดกิจกรรม MICE แต่ทั้งนี้ในส่วน of สถานที่จัดงานกลางแจ้งยังไม่ได้รับความน่าเชื่อถือเรื่องความปลอดภัยเท่าที่ควร 8) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ยังไม่สามารถร่วมกันได้อย่างดี ปัญหาและอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นนั้นขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีของภาครัฐและภาคเอกชนทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว MICE

คำสำคัญ: ไมซ์ MICE) ศักยภาพการท่องเที่ยว ขอนแก่น

ABSTRACT

This research had the objective to develop guidelines for promoting MICE tourism in Khon Kaen Province. This study looked at the capacity and potential for Khon Kaen province to develop MICE tourism, the challenges, obstacles and opportunities. Data were collected by in-depth interviews with 24 key informants, and participant Technique observation. Data were subjected to content analysis to inform the guidelines for MICE tourism development in Khon Kaen. This study found that Khon Kaen has the capacity to promote MICE tourism in most, but not all, of the following areas: (1) Access: Khon Kaen is the regional center for the Northeast with multiple transportation links. However, flights to the province only serve a limited number of cities and are only domestic; (2) Meeting facilities: Khon Kaen has numerous convention sites to accommodate MICE tourists; (3) Hotel/accommodations: Khon Kaen has adequate hotels at a range of prices; (4) Dining and souvenirs: Most of the restaurants in Khon Kaen feature local cuisine, and there is a limited number of outlets for souvenirs; (5) Recreational tourism: There are few sites for eco-tourism and natural attractions; (6) Tourism business: Businesses to cater to tourism are increasing in anticipation of the expansion of MICE tourism in the province; (7) Safety: Khon Kaen has a high level of safety and security at sites which would be the focus of indoor MICE tourism events. However, outdoor venues pose a security challenge; and (8) Support from the public and private sector: There is still limited collaboration among the two sectors in this area. Guidelines for improving the capacity and potential of Khon Kaen for tourism are proposed in this article

Keyword: meetings, incentives, conventions, exhibitions, Khonkhaen

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นสาขาหนึ่งของภาคบริการที่สร้างรายได้ให้ประเทศเป็นอย่างมากรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 65 ต่อปีของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศโดยที่อุตสาหกรรม MICE เป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ สามารถนำนักท่องเที่ยวคุณภาพเข้าสู่ประเทศ รายได้จากอุตสาหกรรม MICE คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 10.7 ต่อปีของรายได้จากการท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีในการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ของประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและ นิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปน. จึงได้ร่วมกันกับภาคเอกชนวางแผน และกำหนดทิศทางการดำเนินงานโดยการนำเข้างานงานแสดงสินค้าจากต่างประเทศ และเชิญชวนกลุ่มลูกค้า MICE ให้เข้ามาเที่ยวในประเทศ โดยสนับสนุนให้กลุ่มจังหวัดที่มีความพร้อมในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยว MICE ได้อย่างมีมาตรฐาน คือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต พัทยา ขอนแก่น ตามลำดับ

ไมซ์ (MICE) ย่อมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions หรือบางครั้ง C หมายถึง Conferencing และ E หมายถึง Events) หมายถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมบริษัท ข้ามชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และการจัดนิทรรศการไมซ์ เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่มีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วไปคือมีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางที่เฉพาะเจาะจง ที่เกี่ยวเนื่องกับการเดินทางเพื่อร่วมประชุมบริษัทการท่องเที่ยวจากรางวัลที่ได้รับ การเข้าร่วมงานประชุมนานาชาติ หรือการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติโดยที่คนกลุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่มีคุณภาพ (Quality Visitors) มีระดับการใช้จ่ายสูงกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป 3-4 เท่า

ปัจจุบันในประเทศไทยมีศูนย์กลางการจัดการท่องเที่ยว MICE ที่ร่วมมือกันกับสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปน.อยู่ 4 เมือง คือ เมืองเชียงใหม่ เมืองภูเก็ต เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้ง 4 เมืองนี้ต่างก็เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวอันดับต้นๆ มีศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยว ประชุม สัมมนา และ จัดนิทรรศการเป็นอย่างดี จึงถูกยกระดับเป็น “MICE CITY” ของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ “World Class of Convention and Exhibition” และ “MICE Destination of Asia” จากการสนับสนุนจากภาครัฐบาล (มาโนช พรหมปัญญ, 2553) หลังจากนั้นสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปน.จึงได้เปิดตัว MICE เมืองแห่งการประชุมสัมมนาในภูมิภาคอีสานขึ้น จังหวัดขอนแก่นในฐานะ MICE CITY เมืองที่ 5 ของประเทศไทยที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเมืองที่มีความพร้อมในการจัดประชุมสัมมนาที่ดีที่สุดในเมืองไทย โดยดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือใน 4 มิติ ประกอบด้วย 1.การร่วมกำหนดแผนงานเพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกิดการจัดงาน MICE ในจังหวัดขอนแก่นทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ 2. การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้าน MICE ให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง 3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ในการพิจารณาการวางแผนเมือง การก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมขนส่งของจังหวัดขอนแก่น และ 4. การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม MICE เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน

จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในการศูนย์กลางทางการค้าและการศึกษาในภาคอีสานของประเทศไทย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวอดนิยมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อสัมผัสวัฒนธรรม และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ชื่อดัง พร้อมทั้งเป็นเมืองศูนย์กลางการปฏิบัติงานตาม “แผนงานพัฒนาแนวกว้างที่เศรษฐกิจ” และเชื่อมต่อประเทศไทย พม่า เวียดนามเข้าด้วยกัน เป็นเมืองศูนย์กลางการค้าและการขนส่ง และเป็นประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีนตอนใต้ ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ขอนแก่นได้พัฒนาเป็นเมืองMICE ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย ขอนแก่นยังมีศักยภาพในการรองรับ ผู้ที่เดินทางมาร่วมอีเวนต์ทางธุรกิจจำนวนมาก ตั้งแต่สนามบินนานาชาติขอนแก่นไปจนถึงศูนย์การประชุมของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่พร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เยี่ยมไปด้วยคุณภาพ ปรับแต่งได้ตามความต้องการ และให้ความคุ้มค่าแก่ผู้จัดงาน นอกจากนี้โรงแรมระดับ 4 และ 5 ดาวส่วนใหญ่ของจังหวัดก็เป็นอีกทางเลือกที่คุ้มค่า

แม้ว่าจังหวัดขอนแก่นจะมีศักยภาพและมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางของการจัดประชุมสัมมนาและการจัดนิทรรศการ/การแสดงสินค้าของภูมิภาค แต่ยังคงมีปัญหาหลักที่สำคัญที่ต้องการการพัฒนาและปรับปรุง คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีจำนวนน้อยและขาดจุดเด่น รวมไปถึงปัญหาการร่วมมือกันของภาครัฐและภาคเอกชน ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และนำเสนอแนะไปปรับปรุงการท่องเที่ยวรูปแบบMICE ในจังหวัดขอนแก่นได้อีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น
3. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาจากเอกสารงานวิจัย บทความ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น จำนวน 24 คน

1) กลุ่มผู้บริหารส่วนราชการระดับท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 คน คือ (1) รองนายกเทศมนตรี เทศบาลนครขอนแก่น (2) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2) กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวMICE จำนวน 4 คน คือ (1) นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น (2) รองประธานหอการค้า จ.ขอนแก่น (3) ประธานสภาอุตสาหกรรม (4) นายกสมาคมโรงแรมภาคอีสาน

3) กลุ่มหน่วยงานรายการที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน คือ (1) ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวและการกีฬา (2) ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์จังหวัดขอนแก่น (3) ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (4) ผู้อำนวยการท่าอากาศยานจังหวัดขอนแก่น (5) วัฒนธรรมจังหวัด

4) กลุ่มนักท่องเที่ยว MICE จำนวน 1 คน คือ รองประธานกรรมการบริษัท AIA เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ MICE จำนวน 12 คน คือ (1) บริษัทธเนศพี หจก. เอส ซี การาจ (2) บริษัทรถเช่าทรัพยากรธรรม (3) โรงแรมพูลแมนราชาออร์คิด (4) โรงแรมราชวดี (5) โรงแรมโมยะ (6) โรงแรมเซ็นทาราแออนด์คอนเวนชั่นเซ็นเตอร์ (7) ร้านแซบนิวคัวริสสถาน (8) ร้านเจ็รชขอนแก่น (9) บริษัท Six star travel สาขาขอนแก่น (10) บริษัท ปิยวัชรพราเวล จำกัด สาขาขอนแก่น (11) สวนน้ำไดโน วอเตอร์ พาร์ค ขอนแก่น (12) Khon Kaen Hall ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลพลาซ่า

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้พัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากการศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น ศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ถึงศักยภาพในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในด้านต่างๆ ทั้งหมด 8 ด้านได้แก่ 1) ด้านการเข้าถึง 2) ด้านสถานที่จัดงาน 3) ด้านที่พักและโรงแรม 4) ด้านร้านอาหารและของที่ระลึก 5) ด้านแหล่งท่องเที่ยว 6) ด้านธุรกิจท่องเที่ยว 7) ด้านการรักษาความปลอดภัย 8) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก หลังจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ไปทำการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริกโดยใช้ ตารางที่เรียกว่า TOWS Matrix หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาวิเคราะห์เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการจัดสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE โดยการสังเกตตั้งประเด็นคำถาม จดบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการในการจัดการ การท่องเที่ยวรูปแบบ MICE และผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE และคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) แบบเฉพาะเจาะจงทั้งหมด 5 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้บริหารในจังหวัดขอนแก่น (2) กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยว MICE (3) กลุ่มหน่วยงานรายการที่เกี่ยวข้อง (4) กลุ่มนักท่องเที่ยว MICE (5) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ MICE

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ศักยภาพในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

ด้านการเข้าถึง จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ เป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเดินทางเข้า-ออกจังหวัดขอนแก่นก็สามารถเดินทางได้หลากหลายไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ รถไฟ และทางเครื่องบิน และจังหวัดขอนแก่นยังเป็นพื้นที่ตั้งอยู่แนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ตัดกับแนวเชื่อมโยงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ สู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้จังหวัดขอนแก่นเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างกลุ่มประเทศภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงเกิดความได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจ และการเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มประเทศกลุ่มน้ำโขง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวีวรรณ ปทุมพร (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของอุตสาหกรรม การประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและการแสดงสินค้า/นิทรรศการนานาชาติ(MICE) ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดขอนแก่นมีที่ตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้เกิดความได้เปรียบในการเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดต่างๆ และสามารถเป็นเส้นทางหลักในการเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่มน้ำโขง และมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานในการเดินทางสะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบินซึ่งในด้านการเดินทางโดยเครื่องบินมีความแตกต่างจากงานวิจัยข้างต้นกล่าวคือ การเดินทางด้วยเครื่องบินยังมีจุดที่ต้องพัฒนาคือ ไม่มีเที่ยวบินที่สามารถเชื่อมต่อไปยังจังหวัดสำคัญอื่นๆ และประเทศอื่นๆ ที่ใกล้เคียงเลย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก (บริษัท ปิยะวัชรavel จำกัด รหัสH2, บริษัท six star travel รหัสH1) กล่าวว่า “ถึงปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นจะมีการพัฒนาการเดินทางด้วยสายการบินโดยการเพิ่มเที่ยวบินก็ตามแต่ยังขาดการเปิดเส้นทางให้สายการบินเอกชนได้เข้ามาเปิดให้บริการไปยังจังหวัดที่สำคัญอื่นๆ และไปยังต่างประเทศเลย”

ด้านสถานที่จัดงาน จังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมและมีศักยภาพในด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมไมซ์เป็นอันดับ 1 ของภาคอีสาน ด้านสถานที่ในการจัดงานมีความเหมาะสมในการจัดงานเพราะว่าตั้งอยู่ในใจกลางเมืองและสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างสะดวก มีมาตรฐานใน สิ่งอำนวยความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมด้านห้องประชุม/สัมมนาที่มีจำนวนมาก อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่สามารถรองรับรูปแบบการจัดประชุม/สัมมนาได้หลายหลายรูปแบบ

ด้านที่พักและโรงแรม จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพด้านการให้บริการโรงแรมเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ โดยมีจำนวนโรงแรมที่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวในปริมาณมาก รวมไปถึงเป็นสถานที่ในการจัดประชุม สัมมนาได้อย่างมีมาตรฐานและครบครัน ตั้งอยู่ใจกลางเมืองและใกล้กับสนามบิน สถานีขนส่ง และห้างสรรพสินค้า นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงโรงแรมและสามารถเดินทางไปยังสถานที่สำคัญต่างๆ ในตัวเมืองจังหวัดขอนแก่นได้อย่างสะดวกสบาย

ด้านร้านอาหารและของที่ระลึก จังหวัดขอนแก่นมีร้านอาหารจำนวนมากโดยเฉพาะในเขตอำเภอเมือง อำเภอเขาสมบวง และอำเภอภูเวียงซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนร้านอาหารประเภทห้องอาหารหรือภัตตาคารมีจำนวนมากเพียงพอต่อความต้องการและมีความหลากหลายในประเภทของอาหาร ทั้งนี้ในด้านของผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) เช่น ผ้าไหมมัดหมี่ – ผ้าขาวม้าฝ้ายโดยเฉพาะผ้าไหมมัดหมี่จากอำเภอชนบทที่มีชื่อเสียงนั้นสถานที่ขายสินค้าอยู่ไกลและขาดการพัฒนาให้มีจุดเด่น

ด้านแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดขอนแก่นมีชื่อเสียงในฐานะเมืองแห่งการจัดกิจกรรม(Event) แต่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีจำนวนน้อยและขาดความสวยงาม ดังคำสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (ผู้จัดการสวนน้ำขอนแก่น รหัส I1, ร้านแซบนัวครัวอีสาน รหัสG1, ร้านเจริญขอนแก่น รหัสG2) มีความเห็นตรงกันว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดขอนแก่นแทบจะไม่มีเลย จึงทำให้ภาคเอกชนจึงต้องเร่งสร้างแหล่งท่องเที่ยวแนวใหม่ที่สารพัดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในจังหวัดขอนแก่นให้มากขึ้นทำให้เกิดการสร้างรายได้มากขึ้นอีกด้วย” ดังนั้นเพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นได้ตลอดทั้งปี จังหวัดจึงต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยต้องวางตัวเองเป็นเมืองแห่งการจัด Event และประชาสัมพันธ์กิจกรรมในทุกๆด้าน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติหลั่งไหลกันเข้ามาท่องเที่ยว

ด้านการรักษาความปลอดภัย ความปลอดภัยในสถานที่จัดงานที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์ประชุม และโรงแรมต่างๆในจังหวัดขอนแก่นมีความปลอดภัยสูงเฉพาะมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วย ปรก.และกล้องวงจรปิดที่มากพอแต่ในส่วนของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งนั้นต้องเพิ่มระบบการรักษาความปลอดภัยให้มากขึ้น

ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ยังไม่มีความชัดเจนในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และขาดการพัฒนาให้มีระบบการบริการที่มีมาตรฐานเช่นกันกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่ขาดการพัฒนาให้มีความสวยงามและโดดเด่น

ปัญหา และอุปสรรคในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ของจังหวัดขอนแก่น

ขาดการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชน ในแต่ละภาคส่วนขาดการประสานงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม MICE การตลาดจึงขาดการต่อเนื่องและชัดเจนในการร่วมมือกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กันตภพ บัวทอง (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาตลาด MICE ของจังหวัดชายแดนริมแม่น้ำโขง พบว่า มีการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัด และในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการออกบูธเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมด้าน MICE ของจังหวัดร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แต่ละองค์กรมีการแบ่งแยกหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน แต่ขาดความต่อเนื่องและชัดเจน

ขาดบุคลากรที่มีความเป็นมืออาชีพและขาดความรู้ทางด้านภาษา ปัจจุบันกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนมากขึ้นและเพื่อรองรับการเข้ามาของกลุ่มประเทศ AEC แล้วนั้น การสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญมาก รวมไปถึงความสามารถและประสบการณ์ของกลุ่มธุรกิจที่รับจัดงานอีเว้นต์ หรือธุรกิจนำเที่ยวต้องได้รับการพัฒนาทางด้านภาษาและพัฒนาการบริหารจัดการการจัดประชุมสัมมนาและนิทรรศการ และเพื่อลดต้นทุนในการจ้างกลุ่มผู้จัดงานจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่า “ในด้านความสามารถด้านภาษา ความสามารถในการให้บริการเฉพาะทาง รวมไปถึงกลุ่มบริษัททัวร์ บริษัทรับจัดงานแสดงสินค้ายังมีน้อย และขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว รูปแบบ MICE ซึ่งในปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นส่วนมากยังใช้การจ้างกลุ่มผู้จัดงานเหล่านี้จากกรุงเทพฯ” (สัมภาษณ์กลุ่มชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยว MICE รหัส B2)

ขาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กล่าวคือ จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนน้อย ขาดจุดเด่นและเอกลักษณ์ และในขณะเดียวกันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดขอนแก่นก็ขาดการพัฒนาและปรับปรุงให้มีความสวยงาม รวมไปถึงการเดินทางเข้าถึงยาก อยู่ห่างไกลกันต้องใช้เวลาในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวีวรรณ ปทุมพร(2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของอุตสาหกรรม การประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและการแสดงสินค้า/นิทรรศการนานาชาติ(MICE) ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น ยังไม่มีความน่าสนใจมากนัก ขาดความเป็นเอกลักษณ์ การเข้าถึงไม่สะดวก อย่างห่างไกลตัวเมือง จึงทำให้ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

ขาดการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างจริงจังและยั่งยืน กล่าวคือ ถึงแม้จังหวัดขอนแก่นจะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น้อยไม่สวยงามมาก แต่หากคนในท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันปรับปรุงและพัฒนา ก็ยังสามารถทำให้มีความน่าสนใจสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวได้และในขณะเดียวกันก็สามารถพัฒนาและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ทางด้านวิถีชีวิตชุมชน และวัฒนธรรมประเพณีให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมและรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนไว้อย่างยั่งยืน แต่ ณ ตอนนีพบว่าจังหวัดขอนแก่นไม่ได้มีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามมากขึ้นแต่ก็ยังไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้

ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ทราบกันอย่างทั่วถึง กล่าวคือจังหวัดขอนแก่นมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลากหลายประเภท ที่เป็นเอกลักษณ์คือ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และประเพณีสำคัญทางพุทธศาสนา แต่ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

จากการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์(SWOT Analysis) ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก นำผลการวิเคราะห์ไปทำการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริกโดยใช้ตารางที่เรียกว่า TOWS Matrix หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สร้างความร่วมจากทุกภาคส่วน จังหวัดขอนแก่นต้องสร้างความมั่นใจให้กับภาคเอกชนในการที่จะเข้ามาลงทุน และเปิดให้ภาคเอกชนได้เข้ามาพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเปิดรับความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมในระดับ อนุภูมิภาค เสริมสร้างการผลิตและบริการสินค้า ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้องค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไรให้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในการเป็นฐานการดำเนินความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศในภูมิภาค

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิรพร จันลา (2556) ศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มศักยภาพของจังหวัดขอนแก่น ในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ พบว่านักท่องเที่ยวต้องการให้ภาครัฐและภาคเอกชนมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในด้านดังต่อไปนี้

- 1) ทัศนียภาพและพันธกิจในการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE
- 2) นโยบายการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE
- 3) การจัดทำโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุน เช่นการสร้างศูนย์ประชุม
- 4) คุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความสวยงาม
- 5) ความมั่นคงปลอดภัย

เร่งสร้างความเข้าใจถึงการเป็น MICE ให้ประชาชน การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และรับรู้ถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้สร้างสรรค์

การส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรอง โดยให้มีความรวดเร็ว ปลอดภัย สะดวก สะอาด และมีมาตรฐานสากล คือ 1) ปรับปรุงป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมาย 2) พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากล 3) พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางอากาศ ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศ ปรับปรุงภูมิทัศน์ ลานจอดรถ ป้ายสื่อความหมาย ทางลาด บันไดเลื่อน ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว ห้องนำรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุให้ได้มาตรฐานตามหลักสากล 4) การพัฒนาเครือข่ายการสื่อสาร โทรคมนาคม ระบบสารสนเทศ และซอฟต์แวร์ ดิจิทัลคอนเทนต์เพื่อการท่องเที่ยว นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพทั้งระบบ 5) สร้างและพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกจุดผ่านแดน

พัฒนาระบบการให้บริการสาธารณะ การจัดระบบการบริการที่ได้มาตรฐานการของรถขนส่งสาธารณะ ให้ ความรู้เกี่ยวกับการบริการและการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE แก่ผู้ให้บริการ รวมไปถึงการกำหนดราคาของรถโดยสาร ขนส่งมวลชน รถTaxi และรถรับจ้างประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาภาพลักษณ์ด้านลบของ การท่องเที่ยว ความปลอดภัย การเอาใจเอาเปรียบและหลอกลวงนักท่องเที่ยว

พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE แนวทางในการพัฒนาศักยภาพใน ด้านบุคลากรในสายงานการให้บริการด้านการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE มีจำนวนน้อย และมีขีดความสามารถต่ำ คือ 1) การบรรจุเป็นรายวิชาในหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานมหกรรมการจัดแสดงสินค้า และ การจัดประชุมสัมมนาในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้มีการพัฒนาศาสตร์แห่ง การบริหารจัดการด้านการจัดมหกรรมการจัดแสดงสินค้า และการจัดประชุมสัมมนาโดยเฉพาะ 2) พัฒนาศักยภาพที่ ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE โดยการเปิดอบรมเกี่ยวกับการสื่อสารทางด้านภาษาอังกฤษและภาษา อาเซียน เพื่อจะได้รองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจากประเทศอาเซียนตามวิสัยทัศน์ของจังหวัดขอนแก่น คือ ขอนแก่น เมืองน่าอยู่ มุ่งสู่มหานครอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทขอนแก่นโมเดิร์นซิตี้ พ.ศ.2557-2561(2557) มียุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับมาตรฐานการบริการสู่ระดับสากล ซึ่งอยู่ในแผนการ ดำเนินงานระยะที่ 1 2557-2558 ดังรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนการดำเนินงานของแผนแม่บทขอนแก่นโมเดิร์นซิตี้ พ.ศ. 2557

ที่มา : แผนแม่บทขอนแก่นโมเดิร์นซิตี้ พ.ศ. 2557-2561

สร้างแหล่งท่องเที่ยวแบบครบวงจร แนวทางในการพัฒนา คือ จังหวัดขอนแก่นจึงควรลงการตลาดไปที่กลุ่มเป้าหมายการจัดประชุม สัมมนา เป็นหลักโดยการผลักดันให้เกิดการจัดประชุมสัมมนา และงานแสดงสินค้าใหญ่จากทั่วประเทศให้มาใช้สถานที่จังหวัดขอนแก่นโดย ชูจุดเด่นความพร้อมในด้านการคมนาคม การเป็นเมืองศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์กลางการกระจายสินค้า มาตรฐานและจำนวนห้องพักของโรงแรม และจังหวัดขอนแก่นยังต้องมุ่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเองและการเป็นพัฒนาเป็นเมืองแห่งการจัดกิจกรรม (Event) ตลอดทั้งปีอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวิธ ต้นสกุล (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การประเมินศักยภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการประชุมในส่วนการตลาดการประชุมการแสดงสินค้าและนิทรรศการนานาชาติในประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีความสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ คือ ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการประเมินศักยภาพของศูนย์ประชุม ในขณะเดียวกันจังหวัดขอนแก่นยังมีแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกหลายที่ในตัวเมืองและในอำเภอต่างๆ แต่ยังคงขาดการพัฒนากระบวนการให้บริการอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงต้องพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวทางบันเทิง

สร้างมาตรฐานในการให้บริการในด้านการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE จังหวัดขอนแก่นควรมีการสนับสนุนกิจกรรมด้านการตรวจประเมินและรับรองสถานประกอบการตามแนวทางสากล การป้องกัน การดูแล รักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และกำหนดกรอบมาตรฐานการให้บริการอย่างชัดเจน มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวและกลุ่มบริษัททัวร์นำเที่ยวได้รับทราบข้อมูล เช่นมาตรฐานราคาห้องพัก มาตรฐานศูนย์แสดงสินค้า มาตรฐานห้องประชุม สัมมนา รวมไปถึงราคาของ รถโดยสารขนส่งมวลชน รถTaxi และรถรับจ้างประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาภาพลักษณ์ด้านลบของการท่องเที่ยว ความปลอดภัย การเอารัดเอาเปรียบและหลอกลวงนักท่องเที่ยว ให้ได้สินค้าที่ไม่มีคุณภาพ

การจัดตั้งสำนักงานสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปท.ประจำจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นหน่วยงานในการส่งเสริม และประสานงาน และจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับผู้ประสานงานไมซ์ และรวบรวมข้อมูลทั้งหมดของจังหวัดขอนแก่นไว้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและผู้จัดกิจกรรม MICE ให้ได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในด้านการมีขนาดพื้นที่ใหญ่ ตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยระยะทางที่ใกล้เคียงกันหมดหากจะเดินทางเข้าถึงจังหวัดขอนแก่น หรือเดินทางไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศก็สามารถเดินทางได้อย่างสะดวก รวมไปถึงพาหนะในการเดินทาง เข้า-ออกจังหวัดขอนแก่นก็สามารถเดินทางได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ รถไฟ และทางเครื่องบิน และจังหวัดขอนแก่นยังเป็นพื้นที่ตั้งอยู่แนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC) ตัดกับแนวเชื่อมโยงเศรษฐกิจ เหนือ - ใต้ สู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Sea Board : ESB) ส่งผลให้จังหวัดขอนแก่นเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างกลุ่มประเทศภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงเกิดความได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจ และการเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มประเทศกลุ่มน้ำโขง แต่ทั้งนี้ในด้านการเดินทางด้วยเครื่องบินจะเห็นได้ว่ามีความคล่องตัวมากขึ้นแต่

ก็แค่ในระดับหนึ่งซึ่งยังไม่สามารถตอบโจทย์การเป็น MICE ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะสายการบินที่มีอยู่มีเส้นทางการบินที่น้อยคือ ขอนแก่น-กรุงเทพมหานคร(ไป-กลับ) ประมาณวันละ 26 เที่ยวบิน, ขอนแก่น-เชียงใหม่วันละ 1 เที่ยวบิน และขอนแก่น-อุบลราชธานีวันละ 1 เที่ยวบินเท่านั้นไม่มีเที่ยวบินที่สามารถเชื่อมต่อไปยังจังหวัดสำคัญอื่นๆ และประเทศอื่นๆ ที่ใกล้เคียงเลย

ส่วนด้านสถานที่จัดงานนั้นจังหวัดขอนแก่นมีศูนย์ประชุมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าร่วม MICE ได้มากถึง 5,000 คน และขอนแก่น ฮอลล์, เซ็นทรัลพลาซ่า ขอนแก่น สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม MICE ได้ถึง 1,500-4,000 ที่นั่ง และสถานที่จัดงานกลางแจ้งอีกหลากหลายที่ ไม่ว่าจะเป็นลานเอนกประสงค์ศูนย์ค้าส่งอู่ฟู้, ลานเอนกประสงค์ศูนย์ค้าส่งประตุน้ำ, ลานกลางแจ้งตลาดต้นตาล สวนสาธารณะ บึงทุ่งสร้าง เป็นต้นจัดงานที่มีจำนวนคนเข้าร่วมกว่า 5,000-10,000 คนมาแล้ว และในด้านการรักษาความปลอดภัย จังหวัดขอนแก่นได้ร่วมมือกันกับทหารให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาความปลอดภัยได้เป็นอย่างดี

ด้านของที่พักรวมและโรงแรมจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพเป็นอันดับ 1 ในด้านของจำนวนห้องพักจำนวนโรงแรมที่สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าพักได้มากกว่า 10,000 คน(จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายขายโรงแรมโฆเซ ขอนแก่น) รวมไปถึงจำนวนห้องประชุมสัมมนาของโรงแรมที่สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม MICE ได้ในทุกความต้องการตามขนาดของงานสัมมนา รวมไปถึงจำนวนห้องอาหาร ประเภทอาหาร ไทย จีน ฝรั่ง และอาหารอิสลาม จัดให้ได้ทุกรูปแบบ

ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวที่ขอนแก่น ถือได้ว่าเป็นจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงอย่างมากเพราะจังหวัดขอนแก่นไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์ แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปริมาณน้อยนั้นต่างเกิดขึ้นจากการสร้างขึ้นมาจากภาคเอกชนทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นสวนน้ำ(Dino Water Park ทะเลขอนแก่น) ซึ่งสร้างเสร็จแค่ 30 % และสวนสัตว์เขาสวนกวางและสวนน้ำขอนแก่น ตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง รวมไปถึงตลาดต้นตาล และถนนคนเดิน ไม่ได้มีจุดเด่น และในส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นวัด หรือโบราณวัตถุต่างๆไม่มีการบูรณะซ่อมแซม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สร้างความร่วมมือกันอย่างจริงจังของทุกภาคส่วนในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่นในด้านการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE

- 1) ภาครัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณในส่วนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น
- 2) รัฐบาลและภาคเอกชนให้การสนับสนุนด้านสถานที่หรือด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม MICE
- 3) ทุกภาคส่วนร่วมกันผลักดันและนำเข้ากลุ่มผู้จัดกิจกรรม MICE ให้เข้ามาจัดในจังหวัดขอนแก่น

2. พัฒนาการดำเนินงานอย่างมืออาชีพให้กับบุคลากรในสายงานการให้บริการ MICE

- 1) เปิดอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพการบริหารกิจกรรม MICE โดยเชิญกลุ่มประกอบการธุรกิจ MICE ที่มีประสบการณ์มาถ่ายทอดความรู้
- 2) จัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการธุรกิจ MICE ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ
- 3) จัดอบรมการพัฒนาทางศักยภาพด้านภาษาให้กับบุคลากรโรงแรม ศูนย์ประชุม และกลุ่มธุรกิจ MICE เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาของกลุ่มประเทศอาเซียน

3. ควรมีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการ โดยสามารถประกาศให้กลุ่มผู้ให้บริการได้รับทราบและปฏิบัติไปในทางเดียวกันเพื่อป้องกันการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

- 1) สร้างกฎหรือระเบียบในการให้บริการสาธารณะ และกำหนดราคามาตรฐานราคาสินค้าและค่าบริการเช่า รถโดยสาร และรถTaxi
- 2) ผู้ให้บริการสาธารณะทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนต้องติดป้ายประกาศหรือแจ้งให้ผู้ใช้บริการได้รับทราบอย่างทั่วถึง

4. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวใหม่เพื่อทดแทนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีน้อยและขาดเอกลักษณ์

- 1) หน่วยงานท้องถิ่นต้องเร่งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวโดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่มีอยู่ให้มีความสวยงามและมีการบริการที่ได้มาตรฐาน
- 2) เพิ่มงบประมาณลงสู่ท้องถิ่นในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง
- 3) ภาครัฐสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวแนวใหม่อย่างเช่นสวนสนุก ห้างสรรพสินค้า สวนน้ำ สวนสัตว์ เป็นต้น
- 4) จัดตั้งศูนย์รวบรวมข้อมูลจังหวัดขอนแก่นให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
- 5) จัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ MICE ในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเป็นข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบกันอย่างทั่วถึง

5. สร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

- 1) สำนักงานจังหวัดขอนแก่นควรจัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นได้ตื่นตัวในการเป็น MICE มากขึ้น
- 2) ประชาสัมพันธ์ในความพร้อมในด้านต่างๆเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในทุกช่องทาง
- 3) ประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทางเพื่อให้เกิดการสร้างการมีจิตสำนึกและค่านิยมในความเป็นวิถีพุทธ
- 4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีพุทธ โดยการสนับสนุนให้นักเรียน-นักศึกษา ฝึกเป็นไกด์นำเที่ยวในชุมชนของตนเองเพื่อให้นักท่องเที่ยวกลุ่มชนชนเมืองได้เรียนรู้และใช้ชีวิตของชาวชนบทที่มีวิถีชีวิตแบบชาวพุทธ และส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้คนในชุมชนท้องถิ่นได้สร้างรายได้

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.สถาพร มงคลศรีสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือคำแนะนำพร้อมทั้งช่วยแก้ปัญหา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่และเมตตาเป็นอย่างสูงตลอดมา จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งครอบครัวแสนใจ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

บรรณานุกรม

- กันตภพ บัวทอง. กลยุทธ์การพัฒนาตลาด MICE ของจังหวัดชายแดนริมแม่น้ำโขง.วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- จิรพร จันลา. แนวทางในการเพิ่มศักยภาพของจังหวัดขอนแก่นในการท่องเที่ยวรูปแบบMICE. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2556.
- เทวีวรรณ ปทุมพร. ปัจจัยของความสำเร็จของอุตสาหกรรมการประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและการแสดงสินค้า/นิทรรศการนานาชาติ (MICE) ในจังหวัดขอนแก่น.วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2549.
- ปวิธ ต้นสกุล. การประเมินศักยภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกต่อศูนย์การประชุมการแสดงสินค้าและนิทรรศการนานาชาติของไทย ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548.
- มานิช พรหมปัญญา. 2553. บทวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICEในจังหวัดเชียงใหม่.
- ศูนย์วิจัยธุรกิจและเศรษฐกิจอีสาน(ECBER). 2557. แผนแม่บทขอนแก่นโมเดิร์นซิตี้ พ.ศ. 2557-2561

